

LETO XI.

ZVEZER 12.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Stomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1911

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 12. zvezka:

	Stran		Stran
Pouk.		Iz celjske okolice	187
Slovenskim vojakom	177	Galicija	187
Dvoje pisem o alkoholu	178	Ptuj	187
Zabava:		Iz Dunaja	188
Bratca	180	Prvi ženski shod v Posavju	188
Gozdič spomladi	181	Brežice	189
Pomladi	181	Dornova	189
Pesmi pevca Dorislava	181	Govorniške vaje:	
V poletnem večeru	181	Spremistvo v življenju	189
Razgled po svetu.	182	Mladenke, učite se govoriti in pisati pravično slovenščino	190
Orli:		Dar Mariji	191
Celjski Orel	182	Drobtinice:	
Rajhenburg	182	Slovarček najnavadnejših tujk	191
Dekliški vrtec:		Iz balona je padel	192
Najlepše plačilo	183	Poštni predalček.	192
Mesec Srca Jezusovega	184	Dekleta naročite si pri S. K. S. Z. v Mariboru svoje dekliške znake!	
Dobra gospodinja	184	Listnica uredništva. T. K. v G. R. in dr. Vaši spisi niso šli v koš, ampak dekliških govorov imamo že cel kup, zato ne morejo vsi hitro priti na vrsto. Prosimo potrpljenja! — Boljski: Pošljite kmalu nadaljevanje tujih besed.	
Ne v tujino	185		
Plemenita svojstva vrle slovenske deklice	185		
Društveni glasnik:			
Skočidol pri Beljaku	186		
Hraše pri Lescah	186		

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva 10. junija 1911.

Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru, Koroška cesta št. 5, nudi svojim čitateljem najboljše spise slovenske književnosti. Odprta je ob četrkih od 4.—6. ure zvečer, in ob nedeljah od 8.—10. ure predpoldan. Prosimo pa, da cenjeni čitatelji tudi knjige redno vračajo, da prihranijo sebi in nam stroške opominjevanja.

„Slov. Kat. izobr. društvo Kres“ v Gradcu

se nahaja sedaj v hiši društva sv. Marte Prokopigasse 12. I. Najbližnji vhod je skozi obok na Herrengasse mimo Glockenspiel-Bazarje. Društveni prostori so odprti vsak večer. Katoliški Slovenci in Slovenke, pristopajte k temu edinemu »Kat. ljudskemu društvu v Gradcu.«

Vsem mladeničem se toplo priporoča: „Zlata knjiga slov. Orlov“. Spisal Franc Terseglav. Cena vez. knjigi 2 K, broš. 1 K. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

N A Š D O M

Štev. 12.

V Mariboru, 15. junija 1911.

XI. letnik.

Pouk.

Slovenskim vojakom.

Nravnost.

Značaj in življenje vojaka bodita brez graje. Odkritosrčen, pošten in zvest, naj se ne ogiba samo vseh prestopkov in zločinov, ampak tudi hinavstva in neprimerne častihlepnosti. O obnašanju v obče vam pač, mislim, ni potrebno na dolgo govoriti, lepo obnašanje naj vas krasi ves čas, ne le pri vojaštvu, ampak tudi v poznejšem življenju.

A druga važna točka se obravnava tu in te se hočem bolj oprijeti. »Vojak naj se varuje pijančevanja in prepovedanih iger, naj nikdar ne dela nespametnih dolgov in se vedno ogiba slabe tovaršije!« Te reči vam prete pri vojaštvu in ravno tu se prestopki tem najstrožje kaznujejo. Z denarjem, ki ga dobivate od države kot »dnevnino«, seveda ne morete pijančevati. Gotovo pa je, da dobi ta ali oni od dragih domačih kake prispevke, ki so pa marsikateremu, ki ni dovolj vstrajen, v škodo. Kolikokrat se vidi po zakotnih gostilnah, v družbi slaboglasnih žensk, sedeti vojake. Zavžita pijača jim sili v glavo. Vinjeni se napotijo navadno prepozno v vojašnico. Kolikokrat sledi temu zapor, da celo izguba šarže. Slovenski vojaki! Svarim vas, da se ogibate pijančevanja, saj je to edino v vaše dobro.

Igranje!

Pri igranju, navadno tu mislimo kvartanje, se mnogokrat razdere vsled te ali one karte najboljšo prijateljstvo in iz tega nastane najhujše sovraštvo. In nikakor zgolj iz teh ozirov, temveč tudi iz denarnih ozirov se mora to obsojati. Res se igra morda za malenkostne vsote, ki pa naraščajo. In najhujše: »Česar se Janez priučil, se Janez ne odvadi!« Koliko trdnih kmetij je izginilo po Slovenskem ravno zaradi kvartanja, koliko družin je bilo pahnjenih

na cesto! Varujte se igranja, nikdar ne vzamite v roke tega, kar vam utegne biti v pogubo.

Dolgovi!

Res pridejo včasih v življenju trenutki, da si mora ta ali oni izposoditi kaj denarja, morda iz opravičenih vzrokov. Ne mislim pa teh trenutkov, ampak one nepremišljene dolgove po gostilnah ali raznih izsevalnicah. Kadar začnete s temi nespametnimi in nepotrebnimi doldovi, vas vodi ta pot naravnost v pogubo.

Dan za dnevom vam bodo dolgovi naraščali, morda tudi krivičnim potom, dokler se ne poreče: plačaj!

Vsota, ki se vam predloži, je morda tolika, da je ne morate zmagati v kratkem času. Koliko mladeničev si je ravno vsled neprimernih dolgov vzelo življenje, se pahnilo v večno nesrečo. Posebno vas svarim, ne delajte dolgov po gostilnah. Ne dajte se zapeljati od nikogar, ostanite trdni in si ne delajte nobenih dolgov. Tu omenim tudi, da denarja nikomur ne posojujete. Dokler posojujete, ste dober tovariš, a ko zahtevate, da se vam vrne, ste vse drugo, le človek ne!

Slaba tovaršija!

Pred to so vas že svarili tolikokrat vaši stariši in učitelji in vas bodo svarili tudi vaši častniki. To je oni črv, ki se zarije v človeško stce, ter tam rodi naklepe ki nas vodijo v pogubo. Slaba tovaršija jih je spravila na tisoče v ječo, spravila v prerani grob, v obup. . .

Toliko in toliko zgledov se vidi dan na dan, ki jasno dokazujejo, kam pelje ta pot, in mislim, da je pač odveč, vas kot slovenske, dobre mladeniče, natančneje na to opozarjati.

Poiščite si dobre tovariše, obrnite hrbet slabi tovaršiji, ostanite pošteni, slovenski vojaki!

Evo vam očrtano pot za življenje, katero hodite vedno, da boste zadovoljni sami s seboj in z vami domovina.

S prihodnjo številko začnemo na kratko obravnavati važne službene zadeve, ker na obširno mi ne dopušča več čas, ko se bliža čas vaj!

Mladi vojak.

Dvoje pisem o alkoholu.

Skoraj v vsaki številki opozarjamo na pogubnost pijančevanja, a danes nam dajeta povod dve pismi, da spregovorimo o tej rakovi rani na telesu našega naroda.

Prvo pismo se glasi:

Pred nedavnim časom sem šel v cerkev-podružnico na gričku. Radi nekih opravkov sem šel po maši v tamkajšnjo gostilno. In kaj sem zagledal? Za mizo so sedeli že na pol pijani fantje in — kar je seveda potrebno — med njimi tudi neka deklina, ki se ga je bila že precej nasrkala.

Ko nekoliko opazujem to družbo, zapazim, da so bili fantje večinoma moji sošolci in prijatelji, ki pa so se sedaj tako predrugačili. Kaj neki jih je tako daleč spravilo. »Slaba tovaršija!« bo rekel vsakdo. Res je! A slaba tovaršija sama ob sebi še ni tako pogubljiva, in je le v zvezi z alkoholom zelo nevarna. Slaba tovaršija sama ob sebi bi bila toliko kakor peč brez netiva.

Če je družba še tako slaba, a ko bi pijana ne bila, bi ne mogla tolikih neumnosti uganjati, ker pri jasnej glavi se še sramujejo tudi česa, med tem ko so v pijanosti na svoje grde hudobije ponosni. Torej alkohol je največji sovražnik, ki uničuje slovensko mladino, in jo spravlja v nemško žrelo, radi tega toliko nemčurških gostiln.

Alkoholu moramo napovedati odločen boj, sicer je naše delo brez pravega uspeha. Torej kaj nam je potreba? Abstinenčnega društva za nas Slovence! »No«, poreče kdo »menda je pa ja zadosti, če se varujem, da se ne upijam in naj poskusim včasih tudi malo vina.«

To velja za Te, dragi moj, ki se znaš varovati in zatajevati, a pomisli pa, da je marsikateri, ki poskuša tako

dolgo vinsko moč, da je pijan. In poglejmo si ga siromaka-pijanca.

Navadno je ponosen in prevzeten, če ni pijan, a če pa le prevečkrat kozarec povoha, se pa prerad poniža do blatnega jarka ob cesti. Torej takšni ljudje se v naših krogih ne smejo nahajati. Alkoholu se mora napovedati odločen boj, najbolj pa smrdljivemu — šnopsu.

Želeti je, da bi se ustanovilo tudi na Spodnjem Štajerskem »društvo slovenskih abstinentov.«

Da se nam te želje dopolnijo, pa prosimo častitega urednika, naj pomaga v tem in nas nekoliko pouči o tej stvari, za kar mu bomo vsi prav iz srca hvaležni, posebno pa Vaš

Vas pozdravljajoči
prijatelj iz zelenega Pohorja.

Veseli nas ta glas iz ljudstva samega, ki že uvideva pogubnost nesrečnega pijančevanja. Drugo pismo pa, ki ga je uredništvo dobilo v tej zadevi, je žalostno in za nas Slovence naravnost sramotno. Pismo je od osrednjega avstrijskega protialkoholnega društva na Dunaju in je pisano v nemškem jeziku.¹ Tukaj podamo njega glavno vsebino.

Učno ministerstvo je poslalo nadzorovat ženske gospodinjske šole visoko izobraženo gospo pl. Sprung, ki je, vrnivši se iz svojega nadzorovalnega potovanja po Štajerskem in Kranjskem, poročala naravnost grozne reči, kako pijančevanje pospešuje podivjanost in propadanje delavskih družin. Ozira se zlasti na Trbovlje, kjer na 3000 delavcev pride po priliki 300 šnopsarn in vinočij, ki deloma niti koncesije nimajo.

Kakor poroča imenovana gospa, obžaluje te žalostne razmere tako rudarski urad v Celju kakor sodnija, zlasti predstojnik sodnije v Laškem trgu g. Wagner, pa tudi politična oblast in poročevalec v obrtnih zadevah pri namestništvu v Gradcu. Oblasti pravijo, da so nasproti temu brez moči, dokler delavstvo samoščiti in brani neopravičene šnopsarne in prestopke obrtnih predpisov.

¹ Našemu uredništvu ga je doposlal urednik »Zlate dobe« v Ljubljani.

Dopis dalje vpraša, če bi se hotelo kaj zgoditi proti temu zlu.

K temu nam je dostaviti naslednje:

1. Kar poroča gospa Sprung, je le majhna slika nezaslišanih razmer. Ona izrecno omenja le Trbovlje, a drugod ni nič boljše, še morda hujše. Poglejmo v ptujski okraj! Straschili, Hutterji in drugi ptujski velikani imajo cele fabrike za ta strup, ljudje se po nedeljah kar tarejo po njihovih šnopsarnah. Koliko se pa te nesnage zvozi na vse strani! »Hutterca« n. pr. slovi po vseh Halozah, po Dravskem polju, po Slov. goricah, po Murskem polju. Mož si je s šnopsom nabral ogromno bogastvo iz žepov zaslepljenega slovenskega ljudstva. Neštete so družine, ki za zajutrek ne uživajo drugo kakor ptujski šnops s kruhom kakor juho in sicer tudi negodni otroci. Kaj bo iz takega zaroda! Pohabljeni, slaboumneži, tolovaji! Ljudje se izgovarjajo na svoje siromaštvo, češ, to dobimo po ceni. Kolika zmeta! Prežgana juha je stokrat boljša kakor tak šnops, pa tudi ceneja. Na Italijanskem je gotovo večja revščina kakor pri nas, pa se vendar revne obitelji preživijo tudi brez strupenega šnopsa.

Prav značilen za naše podivjane razmere je naslednji slučaj:

V nekem večjem, precej industrijskem kraju vidiš ob nedeljah med službo božjo šnopsarne vse polne. Lastnik cerkvi najbližje šnopsarne, zagrizeni nemčur, je že imel premajhen prostor za »goste.« Napravil je tedaj iz hleva šnopsarno in slepo slovensko ljudstvo dere notri, dočim se za službo božjo in božjo besedo v cerkvi ne zmeni. Ali si je moči misliti večjo stopinjo toposti in podivjanosti!

2. Gospa poroča, da oblasti to obžalujejo, a da so brez moči. Radi verjamemo, da posamezni uradi, zlasti sodnije, obžalujejo to dejstvo, a splošno to obžalovanje zlasti političnih oblasti ni resno. Oblasti same so krive, da se tako strahovito množi število šnopsarn. Znani so nam mnogi slučajji, da se občina odločno brani proti novi šnopsarni, a vse zastonj, okrajno glavarstvo vse dovoli, češ, da država odtod dobiva svoje dohodke. Zlasti v ptujskem okraju lah-

ko dobi koncesijo vsak lopov in lenuh, če je le štajercijanec in če se obrne na vsemogočnega peka Ornika. V mariborskem glavarstvu ni dosti boljše, človeku se lasje ježijo, ko primerja številke šnopsarn in krčem s številkami prebivalstva. Javno tedaj pribijemo, da so oblasti mnogo same krive in naše poslance pozivljamo, da v tem oziru stopijo na prste vsaki zlorabi. Kaj pomaga državi, če dobi nekaj grošev več davka, če pa ljudstvo hira in gine! Zdravo, pošteno ljudstvo bo državi stokrat več koristilo kakor vse šnopsarne.

3. Res pa je, da zopet oblasti same ne morejo zla odstraniti, dokler ljudstvo samo noče.

Voditeljem naših društev priporočamo, naj ob vsaki priložnosti s poukom prepričujejo ljudstvo o pogubnosti pijančevanja, pred vsem pa treba do brega vzgleda. Naj izgine enkrat tista grda razvada, da se sili k pitju. Boj se naj obrača zlasti proti šnopsu in proti pivu, ker ta dva vragova nam pokradeta največ denarja in ga spravljata v žepe naših zatiralcev. Domače žganje se lahko rabi — ne za redno pitje, ampak kot zdravilo. Če te trga v udih, nasiplji soli v droženko in si močno drgni bolani ud, če prideš ves razgret in spehan odkod, smeš vzeti požirek pristne slivovke, ker varuje zoper prehlad, če te grize v trebuhu, bo morda malo slivovke tudi pomagalo, a če redno srkaš vsak dan četudi domače žganje, ne bo dobro. Najboljše pa je žganja sploh ne piti, k večjemu mažeš se lahko z njim, da si protin preženeš.

4. Naš prvi dopisnik želi, da se ustanovi društvo »Abstinent«. V Ljubljani že obstoji tako društvo, tudi pri nas so se že storili poskusi, pa je vse obtičalo. Kaj pomaga društvo, ako ni udov. Kdor hoče, je lahko abstinent tudi brez društva. Vendar pa je tako društvo tudi potrebno, prvič za to, ker marsikoga pridobi za zdržnost, ki bi se s tem ne odločil za to, drugič ker tako društvo lahko vodi boj proti pijančevanju, zasleduje zlorabo krčmarjev, nastopa pri vladi in poslancih. Za sedaj priporočamo vsem našim izobraževalnim društvom treznostno gibanje in odseke,

pri osrednji krščansko-socijalni zvezi v Mariboru obstoji odsek, ki naj vodi akcijo na celem Spodnjem Štajerskem, sčasoma se morda razvije posebno dru-

štvo ali kot podružnica kranjskega ali kot samostojno.

Zabava.

Bratca.

Spisal Novograjski.

Gozdič je ozelenel. Le tuintam je še kakšno drevo, ki kaže gole vejice; a se skriva za drugim drevjem, kakor bi ga bilo sram, da je bilo tako leno, da si še ni priskrbelo za velikonočne praznike nove, praznične obleke.

Ptice so že veselo prepevale. Letale so z drevesa na drevo in prijetno žvrgolele. Drobna lastovka je zletela visoko gor pod modro-jasno nebo, na katerem je bilo videti le par snežno-belih oblakov. Kakor majhna črna pikica se je zdela človeškemu očesu. Tu je žvrgolela — blizu Boga — svoje pesmice-hvalnice Stvarniku, da je zopet poslal veselo pomlad, — da se je spet lahko vrnila iz daljnih južnih krajev v domačijo. Ko je izpela svoje slavospeve, se je spustila nizko nad zemljo in lovila mušice.

Tam ob robu gozda je že cvetelo mnogo cvetic. Otroci so se igrali tam in so jih trgali.

Daleč tam gori na hribih se je še videl pred malo dnevi sneg; a danes ga ni več. Je že skopnel. Zato je pa tudi narastel vaški potok, ki priteka iz tistih visokih hribov.

Nad prijazno naravo se je zibala sveta aleluja. . .

Ljudje so odšli k poznemu svetemu opravilu.

Doli pod vasjo sta se igrala na zeleni tratici bratca: Mirko in Lojze. Prvi je bil star kakšnih deset let, drugi pa sedem.

Lovila sta se, skakala in kotala po celini.

»Kaj ne, Lojze, ni lepo, da se Štefanov in Miklov gospodar vedno prepri-rata, če ravno sta si brata?!«

»Ju bojo že Bogec kaznovali.«

»Bogec pa hudo kaznujejo.«

»Mama so rekli, da so Bogec dober oče in ne kaznujejo hudo.«

»Nam so rekli gospod katehet, da: Bog dobro plačuje in hudo kaznuje. Gospod katehet pa vejo boljše ko mama, saj se pri maši z Bogecom pogovarjajo.«

»Zebnikov Francel in Jože se tudi vedno tepate, pa ju bojo Bogec kaznovali.«

»Tudi.«

»Kaj ne, Mirko, midva pa se bova vedno rada imela in se ne bova nikoli prepirala, sovražila, ali celo pretepala!?!«

Nikoli ne.«

Pa naju bodo Bogec radi imeli.«

»Da.«

Če bodeš ti umrl, se bodem jaz jokal in bodem tudi umrl.«

Jaz tudi tako.«

Mirko, glej, tam ob potoku cvetejo lepe cvetlice.«

»Bum, bum . . . bum,« posnema Mirko pok topičev, ki se sliši iz sosednje vasi. »Streljajo Bogecu na čast.«

»Kako so pridni, te imajo Bogec gotovo radi.«

Lojze je začel prigovarjati Mirku, da bi šla nabirat cvetic.

»Bova nabrala mnogo cvetic in jih pova položila na križ, kakor jih je včeraj Lepajva Liza,« je pristavil Mirko.

»Pa Mariji tudi!« je zaklical Lojze. Šla sta k potoku. Tu sta trgala cvetlice.

Čuj, kako se Jenkov Jože joče!« je zaklical Mirku. »Revežu so omrli mama.«

»Siromak!«

»Kajne, opoldan mu bova dala najinega kruha in mesa.«

»Močnika in jajc tudi!«

Nabrala sta že bila mnogo cvetic. Lojze je zagledal lepo cvetlico, ki je visela v vodo. Nagne se nad vodo

in stegne roko, da bi utrgal cvetko in — zašumeli so valovi . . . Lojze je padel v vodo.

»Jezus!« je zavpil Mirko in se začel jokati.

Lojze se je hitro obrnil v vodi in vstal. Voda mu je bila čez vrat, a ni mu še tekla v usta.

»Pomagaj! pomagaj . . . Mirko!« je zavpil Lojze in voda ga je prevrnila.

Mirko je skočil v potok. Hitro je dosegel Lojzeta. Ta ga je v strahu srčno prijel okoli vrata. Voda je šumela in močno drla. Mirko se bori z valovi. — Že sta bila pri kraju, skoraj na varnem. Močan sunek in voda ju je prevrnila. Mirko je vstal z nezavestnim bratom. Moči so mu opešale. Zopet močen sunek in voda ju je spet podrla. . . . In nista več vstala. . . .

Popoldan so ju našli v potoku v bratskem objemu. . . .

Gozdič spomladi.

Kako lepo si spet oblečen,
kako prijetno si zelen;
preljubi gozdič, v prvem cvetu,
kako lepo si razcveten.

In v tvojem cvetnem krilu ptice
tako lepo, sladko pojo;
in v tvojem domu pa cvetice
prelepe tudi ti cveto.

In kakor vabiš v svoje krilo
veselih pevcev zbor glasan,
tako privabiš tudi mene
v svoj cvetni dom, tako krasan.

V veselem tvojem domu, gozdič,
pozabim zemeljsko gorje;
v presrečnem tvojem mirnem domu
zasanja srečni sen srce.

Slavček Novograjski.

Pomladi.

Krasna si ti ljubezniva,
hčerka sreče rajskih si višav!
Radost naša, nada živa,
ti srce olajšaj nam težav!

Bujna tvoja rožna krila
kjer prostreš — umiri se srce.
Kamor stopiš rajska vila,
zgine solza — skrije se gorje.

Pridi, pridi deva zorna
in odnesi črni ljudski jad.
naj trpeča duša borna
zlati up uživa sladkih nad!

Dobravski.

Pesmi pevca Dorislava.

I.

Večerni zvon.

Večerni zvon, o mili glas,
nebeškomilo ti odmevaš.
K molitvi sveti vabiš nas,
k počitku kmetiču velevaš.

Saj trudil se je celi dan,
da znoj je tekel mu po čelu;
sedaj pa dene vse na stran
pobožno moli rad po delu.

II.

Pozdrav.

Teci bistra Sava, teci v kraje vzhodne
in pozdravljaj mi povsodi brate rodne,
jim povej da srce zánje toplo bije,
ko prebiram mile bratske melodije,
ko poslušam v mraku tajnostne glasove,
ki spominjajo na davne, prošle dnove.

III.

V poletnem večeru,

Zadnji žarki padajo na griče,
slavček v grmu žvrgoli,
vračajo iz polja se žanjice,
krasna pesem se glasi.

Mamica vsede se pred kočjo svojo,
gleda, gleda črez polje,
gleda tja v daljavo, tja v naravo.
težke misli jo teže.

Mrak se vleže na poljano tiho,
fantje pojejo lepo.
Dolgo sinček k mamici ne pride,
ona joka se glasno:

Oh, kaj človek mora vse prestati,
sama sem na stare dni.
Ni je duše, ni podpore zame, —
starka tiho govori.

Priobčil njegov znanec.

Razgled po svetu.

V torek, 13. junija je važen dan za Avstrijo, vršila se bo po celi državi volitev državnih poslancev. Med tem ko dobite ta list v roke, bo bitka že odločena. Od značajnosti in delavnosti volilcev je odvisno, ali pridejo v državni zbor poštenci in krščanski možje ali pa liberalni sleparji in neznačajni uskoki. — Cesar se je povrnil na Dunaj iz Ogrskega in gre v kratkem v neko letovišče. — Vstaja v Albaniji se še vedno širi in bati se je vojske na Balkanu. Tudi nad Kitajsko in Rusko še vedno visijo bojni oblaki. — Pri Gradcu je umrl na koleri neki uradnik, ki si jo je prinesel iz Benetk. Sploh se poroča, da v Benetkah in drugih mestih v Italiji razsaja kolera, a zviti Lahi molče, drugače jim ne bi

nihče šel na veliko komedijo, ki jo vganjajo letos v Rimu proti papežu. — V Mexiku v Ameriki je bil ponoči na 8. junija strahovit potres, 200 ljudi je mrtvih, na stotine hiš porušenih. — V Parizu so bili prve dni junija hudi nemiri; težaki so odpovedali delo in grozno razsajali. No, v paradizu naših liberalcev — na Francoskem tudi ni nebes, čeravno so tam »klerikalci« ob tla vrženi in gospodje liberalci sami gospodarijo. — V Parizu je bila bojda zadnje dni takšna vročina, da je več ljudi umrlo na solnčarici. — V Londonu je strela pri neki nevihti ubila 17 oseb. — Naš novi državni zbor se snide bojda 11. julija.

Orli.

Celjski Orel. Z navdušenjem moramo poročati, da tudi naš celjski Orel ne spi, ampak se izvrstno bojuje v narodnih kakor tudi v naprednih zadevah. K našemu celjskemu Orlu pristopilo je že precej novih udov, katerim izrekamo vso čast in hvalo za njihov pristop. Pač pa spet naznanjamo, da se bodo sprejemali do 15. julija t. l. vsi, kateri imajo veselje za telovadbo, iz vseh vasi, posebno tudi iz Čreta in Tehar ter Hudinje, Dobrave, Medloga itd. kot novi udje ali kot naraščaj v našo organizacijo. Nobenemu se ni potreba bati kake škode, temveč nasprotno v vsem se mu ustreže, kar zahteva naš stan, naš pogum, ponos in naša narodnost.

Zatorej, predragi stariši, očetje, matere, sestrice, tete in strici spodbujajte fante, naj pristopijo k našemu celjskemu tel. odseku Orlu. Sprejme se vsak kot ud, ki je dovršil 15 leto, mlajši k naraščaju.

Mislimo tudi, da nas celjsko okoličanska dekleta ne bodo zapustila, temveč fante pripravljala in jih navduševala za vstop k naši tel. organizaciji.

Ako želite videti, kako napreduje naš Orel, lahko s fanti vred pridete v telovadnico ljudske šole pogledat, da

sami z lastnimi očmi vidite, kako zdrava in krepka je za mlade fante telovadba.

Čas za prigras je vsako nedeljo ob 3. uri popoldne in vsako sredo ob 7. uri zvečer. Pridite, fantje in pripeljite svoje znance in tovariše seboj, le mi, le mi, Vas hočemo navdušiti, da se potem zaveste, kaj zahteva naše slov. matere zemlja.

Edino tem potom si bomo pridobili moč katera nas bo branila proti vsem protiverskim hujskačem, ki nas hočejo v kisli župi zdrobiti, a potem ne bo šlo, zmaga bo naša.

Vpisovanje naj se zgodi hitro, ker se bo priredila avgusta velika javna telovadba vseh slovenskih štajerskih Orlov na določenem kraju. Vsa natančnejša pojasnila zveste lahko vsako sredo ali nedeljo v naši telovadnici.

Vsi na delo in v boj! Nazdar!

Rajhenburg. Ko sem prebiral zadnjo št. »N. D.«, in na zadnji strani uredniški pogovor, sililo mi je nehote pero v okorno žuljavo roko, da vam dragi bralci in bralke »N. D.« nekoliko poročam o našem mladinskem gibanju. Pomlad je minila, prišlo je poletje, čas življenja, čas dela. Vse se giblje, vse hiti za svojimi cilji. In mi mladeniči, ali naj še nadalje spimo? Nikakor ne. Tudi mi Orli se že gibljemo, dasiravno počasi, pa tem gotoveje, in naše Posavje se probuja. Se dosti redno smo dohajali po zimi v telovadnico, ki je v dvorani nove ka-

planije, če tudi so nekateri poldrugo uro oddaljeni. Na velikonoč smo tudi prvič nastopili na odru. Predstavljali smo igro: »Novi zvon na Krtinah«, in dekleta so pa ponavljala: »Pri gospodi«. Bilo je dosti smeha pri obeli igráh, udeležba pa kar naravnost velika. Velika dvorana nove kaplanije je bila nabito polna. Marsikateri se je izrazil, naj bi se še kmalu pokazali na odru. Vam krščansko mislečim fantom iz Posavja pa kličem: Vsi pod zastavo Orla, vsi na plan! Vsaj v naših društvih so večinoma

dobri fantje. Vodilna zvezda vere kaže nam jasno smer, proti kateri moramo korakati skupno, edini v zavesti, da hodimo pravo pot. Strma je sicer ta pot, a vodi k zmagi. Minili so časi, ko je bila mladina prepuščena vrtincu življenja, brez vodnika, ki bi jo vodil, brez učitelja, ki bi ji bil pomagal z dobrim nasvetom. Minili so, pravim, a upamo, da se ne vrnejo več. Vsem sosednim bratom Orlom pa kličem: Na veselo svidenje ob drugi priliki, in bratski na zdar!

Dekliški vrtec.

Najlepše plačilo.

Na polju omike delavka se vpeha, na večer počitka trpljenje se neha. Plačilo Te čaka za mnogó gorje, če grejo za tabo — Tvoje sestré.

Sestrice! Si li raztolmačite pravilno te moje vrstice? Kaj li pomenijo? Ne zamerite mi, da Vam jih sama razložim, ker sem prepričana, da je še med mladenkami dovolj takih, ki niti vsake desete besede ne razumejo. Pa kaj to! Saj tudi jaz vsega ne razumem, kako moremo to zahtevati še le od kmečke mladenke.

Torej začnimo!

Prvič Vam pač moram na veliko veselje povedati, da moje zadnje vrstice, ki sem jih pisala pod »Čas prihaja« ... niso ostale brez kali, niso padle na skalnata tla! Veselje me je navdajalo, ko sem čitala že kar v prvi številki dva lepo sestavljena odgovora. Tako je prav! No gdč. Zvonimira in ono deklé, ki je sestavila svoj spis na Vel. nedeljo, le vstrajati že nadalje.

Drugič: Kako plačilo je najlepše za naš trud?

Gotovo ne tisto, ki je plačano v zlatu in srebru, ampak le tisto, ki ga rja nikdar ne uniči, in to je: zavest, da smo kaj dobrega storili. Kaj me more pač bolj veseliti kot to, da se slovenska dekleta toliko zavedajo svojih dolžnosti? Tako je prav, le pogum, sestrice, in oglašajte se zaporedoma v »Našem domu«, da bo gospod urednik imel veselje z nami, ko bo videl, da res bistre glavé je slovensko dekle.

Tretjič: kako delo zasluži to najlepše plačilo?

»Kdor bi rad veliko zadel v loteriji bode gotovo veliko stavil«. Ravno

isto je tudi z nami. Veste, mile sestrice, moramo se truditi, če hočemo dospeti do zaželjnegga cilja. Nikar ne mislite, deklice, da mora biti vsaka stopinja, vsaka črka ali minuta, ki jo žrtvujemo v prid in blagor slovenske domovine, poplačana s srebrom in zlatom, oje ne, drage moje, ampak plačilo naše naj bo sad, ki ga žene in obrodi naša setev. Vem tudi, da marsikatera mladenka bo, prebravši tele moje vrstice, odkimala z glavo, češ: Saj bi se tudi jaz ravnala po tvojem nasvetu pa, žal, ne znam na tvoj način sejati po tem polju.

Vidiš, ljuba sestrica, to pa je takole: Pojdi in daj se vpisati k dekliški zvezi, preišči dobro svoj žep ter potegni iz njega dve borni kronici, potem teči na pošto ter naslovi ta denarček na upravnništvo »Naš Dom« v Mariboru, z dostavkom, da ti ga naj na tvoj naslov pošiljajo. In glej v par dnehig ga že imaš! Veselje, kaj ne? Imeti svoj list! Tega dobro prebiraj, po njem se ravnaj! Čitala pa boš tudi vrstice, ki jih je sestavila roka in um — sestrice tvoje »Slovensko dekle«! Pa ti bo želja se vzbudila, da bi tudi ti kaj enakega poskusila. Dobro! A predno pa hočeš se lotiti tega dela — sicer dovolj težavnjega, prosi tudi ti za besedo pri dekliškem zborovanju. Z veseljim te bodo vsprejeli. In sedaj se začne delo. Sestavi si govorček, nauči se ga, in neustrašeno ga povej svojim sestricam. Kadar misliš da si že sposobna za »dopisnico« boljše rečeno »dopisovateljco« pošlji svoj članek uredniku. In glej tako se bodeš urila sama, seveda s pomočji gosp. urednika, da postaneš vzorna slovenska deklica. In to bo potem tvoje najlepše plačilo, ko bo boš gledala sad tvoje setve!

Pa še nekaj: »Stara kuharica« je v predzadnjem vrtcu podala slovenskim mladenkam, kaj lepo in prijetno delo, ter priporočala se ga lotiti! Izvrstna misel, tudi jaz sem že na to mislila, a kdor je počasen, ostane seveda zadej, in tako je naša vrla »kuharica« podala tudi meni kaj lep vzgled: opusti nemarnost in poprimi se lepe čednosti pridnosti. Zato ji izrekam iskreno hvalo za njeno vspodbudo. Tedaj pa deklice — skušajmo se katera bode poprej vstregla njeni srčni želji! Dobro, jaz začnim svojo. Res mladenke, maj je vzel slovo od nas, mesec Marijni nas je zopet zapustil za eno leto. Gredice v vrtovih so pa nas jele pozdravljati ni na njih razno zelišče in rozice — a vmes pa tudi — plevel! Hitro ven ž njim, da se ne ukorenini! Če bomo imele čedne in snažne vrtnice, nas bode gotovo naša dobra »kuharica« jako vesela. Pa kako tudi ne saj nas je ona prva na to opomnila.

Kaj pa vrtec čednosti, kakšen je? Ste li plevel: nečumernost, napuh, ošabnost izruvale iz njega?

To odgovorite pa meni, če ste, bode novica za me zopet eno najlepše plačilo!

Torej, sestrice, na delo, a Marija naj nam pomaga. Oglasite se, da bom zopet prepričana, da ste čitale te vrstice.

Vam pa, dekleta, kjer še nimate dekliške zzeze, ključem: na delo ter ne mirujte prej, dokler je ne ustanovite. Kar ne veste, pa vprašajte domačega gospoda župnika, če pa želite zvedeti od mene kaj vam iz srca rada ustrezem, stavite le vprašanje v poštni predalček, g. urednik nam bode to veselje gotovo prepustil a za nas bode pa to zopet najlepše plačilo. Iskrene pozdrave vsem slovenskim mladenkam od Vaše zveste

— sestrice Pepce S.

Mesec Srca Jezusovega. Ustoli polni Marijin mesec se je poslovil od nas. Odcvetele so nedolžne šmarnice in druge rožice, ki so v čast Brezmadežne razširjale duteč vonj razgrinja svoje glavice pa nebroj drugih cvetličic, ki slavo pomnožujejo Sv. Srca Jezusovemu, v tem Njemu posvečenem mesecu.

Mile mladenke — sestrice! Kaj bomo pa me storile v slavo Njegovo? V svojih skromnih zmožnostih si upam izraziti svojo željo, nadejaje se, da storimo malo uslugo ljubemu Jezusu, ako mu obljubimo, da ga bomo častile v molitveni uri, v svetem zakramentu ob nedeljah in praznikih, kakor je pač v kateri župniji navada, pred ali po večernicah.

Naš častiti gospod župnik večkrat povdarjajo: Dekleta! katera so pri vednem čiščenju, sem prepričan, da malo katere zajdejo na grešna pota.

In res, oglejmo si, kaj so si pridobila dekleta pred tabernakljem? kako so ponižna v obleki, krotka v svojem govorjenju, nedolžna v celem svojem dejanju, in kdo bo popisal njih dušno veselje.

Nikdar ne bo na izgubi,
Kdor Jezusa prav ljubi.

Kaj ne, drage mladenke, da se bomo tudi me Njega zvesto oklenile in premagale vse ovire. Občutile bomo, kako se bodo prenovila srca, in vnete za vse dobro, šle bomo od molitvene ure, vsaka na svoj dom.

Pač vse vemo, da je Zveličarju najbolj všeč srce, katero ga ljubi, a vendar mu hočemo izkazati tudi neko zunanjo čast, in kaj?

Vem, da se milo stori, razdreti Marijin oltarček, ker smo pri njem imele veliko veselja, čeravno je bil reven in ubog, pa saj nebeška Mati gleda samo na srce. Sedaj Marijin oltarček lahko spremenimo v oltarček Srca Jezusovega, saj v vsaki krščanski hiši pač gotovo imajo to podobo, in mnogo dušnega veselja nam še lahko pripravijo naši oltarčki Srca Jezusovega.

Kdor presveto Srce časti,
Ta se ne pogubi.

Pozdravlja Vas kmečko dekle izpod Gore Oljke v Sav. dolini.

Dobra gospodinja. Nadaljujoč svojo razpravo o dodatkih h kuhani govedini hočem danes le v kratkem nekaj omeniti o omakah ali zosih, da potem bolj natanko razpravljam o zelenih prikubah, ki imajo vedno prednost pred omakami. Omake so deloma nadomestilo zelenih prikuh, — posebno kadar nam te niso na razpolago — deloma jih pa vporab-

ljamo pri večjih kosilih, kjer sledijo zelene prikuhe v drugi obliki. Razločujemo mrzle in tople omake. — Mrzle omake so posebno v toplem času priporočljive. Najnavadnejša je mrzla hrenova omaka, ki je znana in posebno priljubljena na kmetih; o njej sem že bila govorila na drugem mestu, ter priporočala, naj se hrenu primeša naribano jabolko. — Obče znana in tudi priljubljena je jajčeva — ali kakor tudi pravijo šnitlihova omaka. — Žolčak trdo kuhanega jajca se zmesi na drobno s finim oljem; beljak se posebej na tenko razseka s šnitlihom (porabljeni so tudi listi peteržilja); na zadnje se vse vkup zmeša, osoli in okisa z jesihom; v slučaju, ko bi bila omaka še pregosta, doliti je nekaj govejske juhe. Ako je pri mizi več oseb, in se nam jajca vidijo predraga, lahko primešamo žolčaku kuhan krompir, katerega moramo seve tudi popolnoma razdrobiti. Posebno okusna je mrzla sardelova omaka; delaš jo kakor jajčjo omako, samo da prideneš na tenko razsekane sardele ter nekaj razdrobljenega kuhanega krompirja. — Najbolj znane tople omake so: krompirjeva, grahova, fižolova, vinska, lukova, sardelova, porijeva, gobova, kapernova, paradiževa, murkova i. dr. Pri vseh teh kuhanih omakah se je ravnati več ali manj po eni in isti metodi. Dela se namreč precej žolti pražnik, v katerega deneš poprej večinoma nekaj luka ali česnjenja, — potem ono tvarino, po kateri ima omaka svoje ime — doliva se z juho, če je ni — z vodo. Nekatere pridanke kakor krompir, fižol, grah, gobe, pori treba je seve poprej po vrenju omehčati. Večinoma pride v vsako omako razen soli še popra, paprike in žlica kislega vrhnja. — Hvala ljubi sestrici Ljubomiri na točnem odzivu; od nje kakor od drugih sotrudnic pričakuje nadaljnih poročil stara kuharica.

Ne v tujino! Često se vračam tja v mladostna, brezskrbna leta otroške dobe in se globoko zamislim. Mislim na svoje prijateljice iz ljudske šole, kako smo se ljubile, a zdaj . . . ! Zdi se mi, da hodim po svetu sama in zapuščena, brez prijateljic. Bridkost mi polni srce, ko se spominjam svoje najboljše pri-

jateljice, s katero sve skupaj v šoli sedeli. Izstopivša iz šole, je šla služiti, pogosto mi je pisala sprva, a slednjič so izostala pisma. Po dveh letih je prišla domov s celim travnikom rož na klobuku. Ni me hotela poznati, sramovala se je mene, priprostega dekleta. Za natakario je bila nazadnje — najžalostnejši opravke za vsako dekle. Ti tujina si mi vzela prijateljico, ti si mi jo pokvarila . . .

Imela sem pa še eno. Tudi ta služi v nemškem mestu. Piše pa v domači kraj, nemškem jeziku . . . O draga prijateljica, kaj si storila! Svoj mili materni jezik si zatajila. Pozabila si na svoj ljubi rojstni dom, pozabila na tiste mile slovenske pesmice, ki sve jih tako radi in s srčnimi občutki prepevali v dobi srečne mladosti. O ti nesrečna tujina, koliko zla si nam že storila . . .

Pa, ko prebiram »Naš Dom«, zjasni se mi lice in mine me otožnost, ko vidim, da imam vse polno prijateljic, da, še več kot prijateljic, vse polno sestric imam širom naše mile slovenske domovine. Vse hitimo za istimi vzvišenimi cilji, ljubimo vse isti jezik in isto domovino. Med seboj se ljubimo in se vspodbujamo k dobremu, ter se izobrazujemo v naših mladinskih zvezah. Ne zapuščamo domovine in ne iščemo zaslužka v tujini, ampak za domovino se vstrajno bojujemo, njej v blagor delujemo. »Saj sad je domovine res sladkejši, kot sad stoteren je na tujih tleh«. Zato pa sestrice drage, ne v tujino, mi hočemo v domovini ostati, svoj mili dom hočemo ljubiti do zadnjega vzdihljaja. Bodite mi vse iskreno pozdravljene!

Micika.

Plemenita svojstva vrle slovenske deklice! Dandanes je pač vsakemu človeku neobhodno potrebna izobrazba. Brez nje tudi ne bi mogle slovenske mladenke nastopiti resne in težavne poti življenja, ki vodi do prave duševne in telesne sreče.

V izobrazbi dobile bomo tudi me dovolj poguma, da se bomo krepko branile proti vsem hudim navalom ljutega sovražnika, ki preži neprestano na nas. Koliko nedolžnih žrtev že ima slov. narod in jih bode še imel, če tega še o

pravem času ne zabranimo. In kako jim nastopiti v bran? Gotovo najlažje edino le po izobrazbi in pouku.

Ako se je torej deklica, mladenka žen avzela vsaj nekoliko duha prave izobrazbe, se to že spozna o prvem pogledu na njej. Prave izobražene deklice smoter življenja naj bo tako uravnan, da se bo nanjo opirala sreča domače hiše, da se bo nanjo stavilo upanje boljše verske in narodne bodočnosti in da bo ž njo zadovoljna sploh človeška družba. Kajti ako je hčerka pridna, ponižna, ubogljiva, marljiva in potrpežljiva, je pač nepopisno veselje in velika podpora svoji ljubi materi. Ako je pobožna, pokorna, vljudna, natančno in neumorno delavna v verskih dolžnostih, v domačem krogu, kakor tudi na narodnem polju, tedaj prežene pač dostikrat mračne skrbi svojemu blagemu in neutrudljivemu očetu. Kot taka je tudi ponos svojih bratcev in sestric, ponos mile Slovenije, ter vs-podbuden vzgled svojim sovrstnicam.

Da si pa deklica lažje pridobi in prisvoji vse prej navedene čednosti, naj pristopi k Dekliški zvezi, in da ostane v tem stanovitna, naj se z veseljem poprime dela tako, da natančno izpolnjuje pravila olike in tudi zvesto izpolnjuje zlate nauke, ki jih sliši dovolj.

Da pa moremo govoriti o olike, moramo postati najprej skrbne plevce

v našem dekliskem vrtcu. Odstraniti moramo še marsikateri plevel iz naših src, ki bi utegnil zelo škodovati tem žlahtnim cveticam. Gotovo smo v mesecu majniku dobro čistile naš vrtec in že tu in tam vsadile kakšno žlahtno cvetko. A vendar se še ne zadovoljimo s tem. Čeravno bi morda mislile, da je sedaj že pozni čas za setev, pa vendar še ni. Ravno mesec rožnik naj bi nas spominjal na premnoge rožice, katerih še manjka v našem vrtcu. Prosimo posebno v tem mesecu sv. Duha, naj goji v našem srcu krasno, duhtečo cvetko — ljubezni — do presv. Rešnjega Telesa in Najsv. Srca Jezusovega.

Ako se bomo vedno oklepale v čisti ljubezni te najvišje svetinje, se izročile v vedno varstvo naši Brezmadežni Zaščitnici, tedaj bodimo zagotovljene, da dosežemo v vseh naših podjetjih blagoslovljeni konec. Hodimo torej, mile slov. sestrice, po tej začrtani poti neustrašeno, vstrajno in stanovitno, dokler ne bo tudi z našo borno, a vendar zvesto deklisko pomočjo zavel čez širno Slovenijo duh slavne zmage!

Kakor to že mnogo hrabrih bojevnikov za gotovo pričakuje, na to tudi trdno upam jaz

Konjiška mladenka!

Društveni glasnik.

Skočidol pri Beljaku. (Koroško.) Dajte gospod urednik, tudi meni majhen prostorček, da prinese »Naš Dom« tudi iz naših krajev par vrstic med širni svet. Prišla je vesela spomlad, začela se je gibati cela narava in ž njo tudi naša mladina. Dne 7. majnika je pairedilo naše društvo veselico z igro in so prvič nastopila dekleta. Le tako naprej, ker sedaj je čas dela, od vseh strani nam preti sovražnik, katerega se pa žalibog večina fantov najbolj boji. Vas, predrage mladenke, pa prosim, da bi pridno čitale dobre časnike, kakor je »Naš Dom«, »Bogoljub« in druge, da se boste pričale, kako po drugih krajih delujejo za Boga, Marijo in milo našo slovensko domovino. Otrsimo se enkrat strahu pred našimi nasprotniki, katerih nikjer ne manjka, posebno pri nas ne, ki smo takorekoč tukaj na meji. Da bi pa lažje delovale in več dosegle, bi bilo jako potrebno, ko bi se ustanovila Marijina družba. Nekaj se jih je že oglasilo, ostale pa upamo da bodo prišle za nami, ko bodo videle, da Marijina

družba več koristi kakor pa tisti razuzdani pleveli ki nam je pokvaril že toliko deklet. Zatorej, drage mladenke, pripnimo s ponosom Marijine svetinje na svoje prsi. Z božjo pomočjo in Marijino priprošnjo bomo lahko vse premagale. Le pogumno naprej, delo in trud pa naj nam Bog blagoslovi!

Dravska mladenka.

Hraše pri Lescah. (Gorenjsko.) Zadnjič sem v »dekl. vrtcu« poročala, da se že tudi tukaj pridno gibljemo. A nisem se zastoj hvallila. Tudi pri nas smo že priredili dve igri in sicer ob ustanovitvi društva na belo nedeljo so naši gorenjski fantje igrali »Dr. Lopnik« in kmet fotograf. Vsi igralci so svoje vloge izvrstno rešili. V nedeljo dne 21. maja smo še pa mladenke stopile na oder ter igrale prelepo igro »Dve Mater« in »Nova obleka«, šaljivi prizor (šele ta mesec izšla, spisal g. Fr. Sentica). Vse mladenke-igralke so igrale neustrašeno, pogumno in naravnost očarujoče. Tudi naši orli-pevci so nas ves čas s svojimi krasnimi melodijami slov. pesmic razveseljevali. Nazadnje

so nas še pa fantje razveselili s svojim komičnim prizorom »Modrijan in norec« (šele izšla: spisala gđc. Pepica Senica). Vsa čast pa še posebej vrlejši gđc. Francici Sporovec, ki je igrala črez vse imenitno težko vlogo: Olgo. Tudi Ljudmila, graščakinja (gđc. Katica Špan) je znala izvrstno posnemati žalujočo mater za svojo hčerko. A tuniška kraljica (gđc. Franica Justin) bila je res enaka osornejši paganski kraljici, kar ji je jako lepo pristojalo. Ljudstvo je bilo zelo zadovoljno. Sedaj se pa pripravljamo za veliki ustanovni shod dekl. zveze, kar je nekaj jako pomembnega za prekrasno Gorenjsko. Bog nam daj svoj blagoslov! Pozdravljamo pa Vas mladenke zelene Štajerske, in upamo, da se kmalu zopet v »Našem Domu« vidimo.

Poroča Pepca S.
Iz celjske okolice. Citala sem, draga okoličanka, Tvoje gorko priporočilo za ustanovo dekl. zveze v Celju. Dovolji, draga, da tudi jaz povem na tem mestu, kako jaz in druge z menoj sodimo o tem. Res je dobro in koristno, kjer je dekl. zveza, in jaz le blagrujem kraj, kjer se le-ta nahaja. Ali vemo tudi, da v vsakem društvu, če hoče v katoliškem duhu delovati, mora ž njim sodelovati domači duhovni gospod, glava in srce je društvu le on. V naši veliki celjski župniji so pa razmere take, da so naši č. g. duhovniki že s svojim duhovnim delom preobtoženi, a vkljub temu vedno vneto delavni, in neutrudljivi na polju mladinske izobrazbe, zato jih pa skoraj nimamo pravice še z zvezinim bremenom nadlegovati. Seveda, če to drage volje storijo, vsa čast in hvala njim, in gorko priporočilo. Ali ker imamo razven velike Marijine družbe močno, uspešno delujoče izobraževalno društvo in poleg še več drugih društev, smo lahko tudi s tem zadovoljne. Segajmo pridno po lepih knjigah, katerih nam društvo v obilnem številu nudi, udeležujmo se skrbno vseh poučnih predavanj, ki se vršijo vsako leto; prirejšaj naj se pogosto podučne igre, in le igre plemenite vsebine, ki nas navdajajo s prijetnimi čustvi, igre, katere vzbujajo v nas ljubezen do domače grude in našega milega naroda slovenskega, in ne igre, s kakimi ljubimskimi frazami, ker kot take pač večkrat preveč vplivajo na marsikaterega poslušalca. Tako, draga mi vsa dekleta, tega našega društva se še tesneje oklenimo in v obilni meri nam bo nadomestovalo tudi dekl. zvezo. V duhu z Vami mu zaključim!

Nas, mladino izobrazuj društvo, vrlo napreduj!
 vedno višje se dviguj,
 kot dekle rožce, nas neguj!
 Vzgojilo boš si vrle hčere in sinove,
 Ki bodo znali v boj čez vse nam zle' duhove!

Dekle iz Okolice.

Galicija. No, si bode te mislili, g. urednik, ki še niste dobili od nas za »Naš Dom« nobene dopisa, da je tukaj zelo še zaspana mladina. Res je, da nismo še nič poročali o našem gibanju, a vendar tudi tukaj se krepko gibljemo, dasi še nimamo mladeniške zveze, ne dekl. zveze, pa smo združeni v vrlo delujočem ka-

toliškem izobraževalnem društvu. Upamo pa, da pride kmalu čas, ko bomo tudi fantje organizirani v svoji mladeniški zvezi in dekleta v dekl. zvezi, to bo potem v veselje in v obrazdo nam in nasprotnikom pa strah, kakor smo jim že tudi. Posebno vrlo se naši fantje zanimajo za državnozbornske volitve, ta kažejo s pridno agitacijo za našega kandidata g. dr. Korošca; tako je prav. Po volitvah nameravajo naši fantje na novem društvenem odru veselico, kjer bodo zopet pokazali, da živimo in napredujemo v izobrazbi in dostojnosti. Naši liberalci pravijo, da so napredni, kar pa s svojim obnašanjem kažejo, da so skoro takšni, kot divjaki v Afriki, to smo tudi videli na volilnem shodu kmečke zveze v Petrovčah, kjer je pisala in žvižgala zapeljana mladina iz Žalca in drugod. Glejte, dragi gališki fantje, kako je to surovo in neolikano. Mi pa hočemo izobrazbo ne surovosti, namesto žvižganja lepo petje, namesto krika in vika predavanja, to nam bo bistrilo um ob katerega si bodo liberalci in štajercijanci razali svoje glave. Zatorej pa gališka mladina vse pod zastavo našega mladeniškega izobraževalnega društva. Iskrene pozdrave vsem čitateljem »Našega Doma« pošilja — Adam.

Ptuj. Krasno je uspel naš majniški shod dekl. zveze. Otvoril se je shod s krepko pesmijo iz grl. našega mladega pevskega zbora pod vodstvom delavnega pevovodja gospoda Alojzija Kranjca. Potem so se vršile deklamacije in govori. Obe deklamovalki — I. Horvat z deklamacijo »Jaz pa nekaj vem«, kakor Lojzika Kovačič z lastno pesmijo »Svarilo mladinkam« sta želi mnogo priznanja. V prvem govoru je naš delavni učenik in voditelj velezanljivo in jasno razložil državno ustavo in upravo v obče posebej na Avstrijskem. Povdarjal je, kake važnosti je postavodajalstvo, dokazoval po zgodovinskih dogodkih, kolikega pomena so sklepi takih postavodajalnih zborov, s tem je prepričal nas vse, da je mnogokrat le od enega glasu odvisna sreča ali nesreča celih narodov. Nadalje je označil v jedrnatih besedah tozadevne pravice in dolžnosti vsakega poštenega značajnega katoliškega državljanja. Govornik naj bo prepričan, da so navzoči ne samo razumeli to poučno predavanje, temveč se hočejo sedaj in vedno ravnati po danem navodilu in nasvetu. Druga govornica, Micika Rakuš, je v daljšem a zelo zanimivem govoru z vzgledom dokazala, da pravi trajen naroden čut sloni le na verski podlagi. Brez tega temelja je vse delo na narodnem polju nemogoče. Navedeni vzgled je bil vzet iz življenja, njemu sličnih najdemo dan za dnevom v naši domovini. Dal Bog, da bi ta slika bila v pouk onim, ki še niso našli popolnoma prave steze. Govornica je bila ob koncu svojega govora pozdravljena z živahnimi živioklici. Globoko so segle v srca vseh pomembnejše navduševalne in poučne besede zvezine predsednice T. Breznik. Prav je imela govornica, trdeč, da je od mladostnih let odvisna sreča starih dni. Le čednostno življenje rodi pravo zadovoljstvo, trajno srečo. Članice naše zveze pa bodo, ker so čednostne,

tudi značajne, krepko branile naše stališče javno, če je treba tudi nastopile kot katoliške Slovenke, se ne bodo sramovale svojega mišljenja in se ne zbale zbadanja različnih elementov, naj bi že spadali v eden ali drugi nam sovražni tabor. Znak dekliske zveze naj bo vsaki katoliški mladenki v ponos. Kdor se znaka sramuje, ga vreden ni. Izvzamemo seve one revice, ki so odvisne od ljudi, ki so nam nasprotni in ki nabavo znakov naravnost prepovedujejo. Mimogrede naj bo omenjeno žalostno dejstvo, da večinoma le osebe liberalno-slovenskega tabora besnijo proti našemu znaku. Slovenka, katere mož in oče le živita od denarja slovenskih katoličanov, je prisilila svojo služkinjo, da vrne znak. Vprašam te, če zavrne tudi kupce in goste, ker so katoliškega mišljenja. — S pozivom na skupno složno delovanje v prid narodno-katoliške ideje konča gospo. Mladenka Ana Habjanič pogumno nastopi kot sovražnica alkohola, priporoča ustanovitev abstinencega društva. Sklene se, pri prihodnjem zborovanju razgovarjati se o tem. Članica, gospodična učiteljica Erna Razlag izreka željo, da bi naša zveza bila v izdatnem številu zastopana pri veselici, katero priredi bralno društvo dornavsko na binško ponedeljek. Nadalje priporoča znova nabavo zvezinih znakov in opozarja pevke, da se vršijo pevske vaje ob nedeljah po večernicah in da se prihodnji shod vrši tretjo nedeljo v juniju. Takrat nadaljuje mladenič Ver svoje predavanje o sv. deželi. Vse navzoče je ta shod vsestransko zadovoljil. Naj bodo zahvaljeni govorniki in govornice in vsi oni, ki skrbijo za tako zanimiv vspeled. Marica.

Iz Dunaja. Drage mi tovaršice! Prirčno Vas pozdravljam iz daljnega Dunaja, kamor me je usoda zanesla. In dasiravno sem v službi daleč od Vas, vendar pazno zasledujem vse Vaše gibanje in delovanje v krščanski organizaciji. O, kako rada bi se tudi jaz pridružila Vašim zvezam, ko bi bila med Vami. Prosim Vas, dekleta, ostanite doma, na rodni zemlji, v premili Sloveniji in ne hodite brez potrebe v mesta. Srce me boli, ko vidim, koliko zdravih in poštenih deklet, ki so dika in ponos naše mile domovine, se izgubi v mestih, ter postanejo izdajalke svoje lastne domovine. En čas, v začetku še žive pošteno, kakor hitro se pa privadijo mestnega življenja, se pa začno sramovati slovenskega jezika, in zanemarjati verske dolžnosti. Od doma pridejo zdravih rdečih lic in nedolžnega srca, ko pa preteče leto, jih je komaj spoznati, tako izgledajo. — Ako pa res ni drugače, draga dekleta, da morate v mesto iti služiti, tedaj pa skrbite, da Vas vedno spremlja kak dober časopis, da ste na ta način vedno v stiku z domovino. O, kako slastno prebiram Naš Dom in Bogoljub, in koliko prijetnih uric preživim pri čitanju! Zato-pim se v čitanje, duh pa mi odpluje v domovino in čutim se zopet srečna, ter se radujem z Vami pri Vaših društvenih sestankih. In tako mi preteče prosti čas, hitreje kot pri najfirnejših koncertih. — Svetujem Vam tudi, da v mestu takoj pristopite v kakšno katoliško društvo

Slovencev, ali pa v Marijino kongregacijo, katere se, hvala Bogu povsod nahajajo. Le na ta način Vam bo mogoče, da boste ostale zveste sv. veri in narodu svojemu. K sklepu Vas še opominjam, da se nikdar ne sramujete svojega materinega slovenskega jezika, če tudi služite pri Nemcih in znate morda več jezikov. Slovenski jezik je krasen, da ga tudi tujci občudujejo. Isto velja tudi o slovenski pesmi. Pred kratkim sve s tovaršico zapeli pesem: »Naprej zastava Slave . . .« In gospod, dasiravno trdi Nemeč, je kar ni mogel prehaliti. — In zraven vsega moramo biti v službi tudi vestne in zveste, neustrašene in lepega obnašanja, in na ta način bomo povzdignile ugled slovenskih deklet pred tujci. — Ti pa, dragi Naš Dom, nesi te vrstice med drage mladenke v milo domovino; zraven pridruži še želje, da bi te vrstice ne bile brez sadu, in izroči iskrene pozdrave Vsem zavednim in probujenim slovenskim dekletom. A. L.

Prvi ženski shod v Posavju, ki se je vršil na Binkošti dne 4. junija t. l. v veliki dvorani Narodnega Doma v Brežicah, se je prav izborno obnesel. Zbralo se je nad 120 zavednih žena in deklet, ki so pazljivo zasledovale izvajanja raznih govornic in govornikov. Ob tri četrt na tri pop. je č. g. kaplan Franc Spindler otvoril »prvi ženski shod v Posavju« in iskreno pozdravil vrle žene in dekleta ter izrekel zahvalo za tako obilno udeležbo. Nato je zbranim zborovalkam predstavil zastopnico Zveze Slovenskih deklet gđč. Marijo Dreo; katera je v izbranih besedah razložila namen in dolžnosti slovenske krščanske žene v javnem in političnem življenju ter jih nemala za dobro krščansko stvar in k neumorni agitaciji za katoliško-narodne kmečke kandidate. Pozvala jih je, naj se vzdrāmijo, naj bodo zavedne Slovenke, saj pozde pesnik Gregorčič »v pepelnični noči«: »Pepelni dan — ni dan več tvoj — tvoj je: vstajenja dan! Nato je govorila voditeljica »Bogomile« Pepca Pečnik-ova in vspebovala navzoče mladenke k marljivemu delovanju v dekliski zvezi in izobraževalnem društvu. Pozvala je pa tudi navzoče žene in matere, da bi svojih hčera in sinov nikar ne odvracale od izobraževalnega društva, temveč jim še prigovarjale in jih bodrile k pridnemu sodelovanju. Saj mora vendar poštena slovenska mati s ponosom zreti na svoje otroke, ki ljubijo, spoštujejo in branijo naš mili slovenski jezik; katerega nas je prva učila naša slovenska mati. Zato je govornica priporočala ženam in materam, naj bi svoje otroke že zgodaj navajale k poštemu in bogoljubnemu življenju, da bodo še v sivi starosti, ko bode na njih mestu stala že mlada četa navdušenih borilk, z zadovoljnim srcem zrle nazaj v svoja mlada leta, ko so se še same potegovala za iste ideje. Nato je nastopila odposlanec S. K. S. Z. g. Žebot iz Maribora, ki je razložil pomen nove društvene postave za naše ženstvo in jih bodril k vstrajnemu delu in agitaciji sedaj v volilnem boju ter končno izrekel željo, da bi današnji shod obrodil obilo dobrega sadu. Mladenka Anica Pečnik je deklamovala »Slo-

venka« iz Našega Doma. Č. g. Spindler je še natančneje razložil nekaj točk iz dosedanjih govorov in deklamacije. Dalje je govoril tudi o točki: »Žena pa vzgoja in napredek naroda«. Potem je še govorila tajnica »Bogomila«, Millka Flis-ova. Mladenič Jos. Šetinc je pa navduševal zborovalke za Slovensko Stražo, ter jih pozval naj bi kupovale vedno le blago, ki se prodaja v korist Obmejnim Slovincem. Prinesel je seboj tudi nabiralnik Slov. Straže, ki pa je bil kmalu premajhen, da ga je moral še klobuk nadomestovati. Tako imajo od prvega ženskega shoda v Posavju tudi Obmejni Slovinci nekaj koristi. Potem sta govorila še g. Žebot in č. g. kaplan Fr. Spindler ter izražala željo, da bi ta prvi ženski shod obrodil obilo dobrega sadu. Zato pa krščanske žene in dekleta na noge! Zdramite se!

J. Š. R. P.

Brežice. Cenjeni gospod urednik, sprejmite kratko poročilo o delovanju »Kat. slov. izobr. društva« v Brežicah v letu 1910. Sicer sem se že zelo zakesnil s svojim poročilom, a tega je menda največ kriv volilni čas, kajti, da bi mladenič mojih let v volilnem času držal križem roke in le od daleč gledal to vojsko, bi bil pač velik greh. Lepo smo napredovali. Prebrali smo 1185 knjig. Tudi knjižnica se je zelo pomnožila. Istotako smo imeli tudi v blagajni precej preostanka; dočim smo imeli prvo leto nekaj primankljaja. Imeli smo pet gledaliških predstav, in predavanje »o Lurdu« (č. g. župnik Mešiček), ki so ga pojasnjevale krasne skioptiške slike. Kakor Vam je že znano, se je pri nas ustanovila prepotrebna dekliska zveza »Bogomila«, ki prav pridno prireja poučne shode. Le fantje smo še malo bolj boječi. Morda nas je še premalo! Letos priredimo tudi velik mladeniški shod za celo dekanijo; nakar že sedaj opozarjamo mladeniče sosednjih župnij. Prihodnjič vam bom že še kaj več poročal. Bratski pozdrav! Na zdar!

Posavčan.

Govorniške vaje.

Spremlstvu v življenji.

Dragi tovariši! V stari zavezi je živel tamkaj v daljni jutrovi deželi mladenič, kateremu je bilo ime Tobija. Bil je priden in bogaboječ mladenič v veselje svojim starišem pobožnemu očetu in ljubljeni materi, katera sta pa tudi čuvala nad njim, kakor nad punčico svojega očesa. Nekega dne ga pokliče oče k sebi ter mu naroči, da naj gre v daljno Medijansko deželo iztirjati neki stari dolg. Pot v Medijo je bila dolga in zelo nevarna, kajti peljala je čez široke reke mimo strmih in globokih prepadov. Tobija pa je bil mlad in neizkušen, razen tega pa tudi ni vedel prave poti. V skrbeh, da bi se ljubljenu sinu ne zgodilo kaj žalega, mu nasvetuje oče, da naj si poišče dobrega in zvestega tovariša, kateri bode znal pravo pot in mu bo zvest spremljevalec na daljnem potovanju. Poslušen želji očetovi, gre mladi Tobija, da si poišče dobrega spremljevalca. Naenkrat sreča prijaznega mladeniča kakor za na pot pripravljenega. Tobiju

Dornova. Čital sem v zadnjem zvezku »N. D.« v uredniškem pogovoru, da mladeniči le poredkoma pošiljajo dopise. Prej sem si mislil, da se Vi g. urednik bolj zanimata za dopise naprednih mladenk in da mladeniški dopisi potujejo namesto v tiskarno v uredniški koš, a sedaj sem vendar drugih misli, ker ste se tudi Vi pritožili, da bo prostor za naše dopise izginil iz »N. D.« Da se to res ne bi dogodilo, hočem tudi jaz nekoliko vrtic napisati o našem delovanju. Res smo že dolgo molčali, pa smo zato vendar na tihem delovali. Predstavljali smo na binokšni pondeljek šalorigo »Kmet Herod« z dobrim uspehom. Občinstvo je bilo zadovoljno, kar je pričal velik smeh, akoravno je vladala v sobi huda vročina. Posebno hvalo smo dolžni krčevinskemu pevskemu zboru, ki je s krasnim petjem povzdignil našo navdušenje, in pa tudi g. Kranjcu, ki je znal občinstvu kot Peter berač izvabiti mnogo pristranskega smeha. Iskrena hvala torej Vam vrlim pevcem in pevkam, da ste nas počastili z vašim obiskom, prosimo pa tudi, da bi se zopet kmalu videli tako veseli na Dornovi. Navdušenje za skupno delovanje je bilo res veliko, in lepo število naših mladeničev je pristopilo k naši stranki, kateri so še bili prej nasprotnega mišljenja. Da Dornova res napreduje, se mora priznati, sicer počasi, pa gotovo in za nekaj let se bomo, mislim, že lahko ponašali s telovadnim odsekom »Orla«. Igralci naj bodo tukaj tudi posebej navedeni: Ratek Franc, Simonič Franc, Frajnkovič Ignac, Peteršič Janko, Peteršič Franc, Kranjc Jožef, Šegula Janko in Majerič Nace. Poleg navedenih je pa še nekaj drugih oseb, ki so sodelovale in mnogo pripomogle k dobremu uspehu, kakor Liza Arnuš, Franc Herga in drugi. Vsem naj bo izrečena iskrena hvala.

Igralec.

ugaja prijazni mladenič. Vpraša ga, ali zaprosi, da bi ga spremljal na daljnem potu. Mladenič mu obljubi. Čez nekaj časa pripelje mladi Tobija mladeniča k svojemu očetu. Oče ga prijazno sprejme, ter ga pristrčno prosi, da naj spremlja Tobija ter ga varuje vseh nevarnosti na dolgem potovanju. Ko ju oče preskrbi z vsem potrebnim, podeli sinu svoj očetovski blagoslov. Potem pa se odpravita na daljno pot. Zvesti spremljevalec spremlja mladega Tobija v daljno deželo, ga varuje vseh nevarnosti na nevarnem potu, ter ga srečno pripelje zopet nazaj v naročje ljubega očeta. Kdo je bil ta zvesti tovariš, to je vam gotovo vsem znano. Bil je, kakor se je pozneje sam razodel Tobiju in njegovemu očetu: sveti nadangel Rafael. Srečen mladenič, da ga je sam božji poslanec varoval vseh dušnih in telesnih nevarnosti na dolgem potu. Kakor mladi Tobija, katerega je čakala dolga in nevarna pot, tako je tudi slovenski mladenič, ki je izpolnil 14. leto, in je nehal obiskovati šolski pouk. Tudi

njega čaka dolga in nevarna pot življenja. Slaba tovaršija, pijančevanje in druge strasti, so kakor tiste široke reke in globoki strmi prepadi ob poti, po kateri je hodil mladi Tobija. Gorje mu, ako si ni poiskal dobrega in zvestega tovariša, kateri bo delil ž njim vesele in žalostne ure, ga odvrčal od hudega, ter ga tolažil ob času trpljenja in britkosti. Vsakdo ve, da človek dosti laže prenaša trpljenje in težave, ako lahko potoži dobremu prijatelju, kateri ima ž njim sočutje. Ravno zato, da bi se mladina, ki je še nepokvarjena srca, obvarovala pred slabo tovaršijo in pred pijančevanjem, se ustanovljajo povsod, po mestih in po deželi razna društva, ki imajo namen, da bi mladina v njih tako povabila svoj prosti čas, da bi ji bilo v dušni in telesni blagor. Po vseh slovenskih deželah se ustanovljajo Marijine družbe, telovadna društva Orli, in Mladeniške zveze. Tudi v naši župniji se je pred nekaj meseci ustanovila Mladeniška zveza. Sedaj šteje že precej udov, vendar je še dosti poštenih krščanskih mladeničev, kateri še niso vstopili v našo zvezo. Vabimo torej vse tiste, ki se še niso dali vpisati, pristopite k mladeniški zvezi, zato vam ne bo nikdar žal. Naša zveza se je ustanovila z namenom, da bi si mladeniči v prostih urah ob nedeljah in praznikih kratili čas s prebiranjem dobrih knjig in časopisov, z raznimi govori in spetjem, namesto, da bi po gostilnah svoj težko prisluženi denar zapravljali. Kaj pa je glavni namen ali glavni cilj, katerega hoče mladeniška zveza doseči, vam pa hočem ob kratkem nekoliko razložiti. Večinoma ima že vsakdo izmed vas mladeniški znak, ki vas spominja, da ste v Mladeniški zvezi. Ravno v tem znaku je najlepše izražen oni namen, katerega ima mladeniška zveza. Na tem društvenem znaku stamamreč na belo-modro-rdečem polju narisani črki S. in M., na sredi pa vpodobljeno znamenje svetega križa. Belo-modro-rdeče polje, ki znači naše narodne barve, ter črki S. in M., kar pomenja slovenska mladina, nam pojasnjujejo prvi namen, katerega hoče naša zveza pri svojih članih doseči, to je, da vzbudi v mladeničih ljubezen in spoštovanje do drage slovenske domovine in do milega materinega jezika. Ona hoče vzgojiti prave in vnete domoljube, kateri se ne bodo sramovali pred ljudmi pokazati, da so sinovi slovenske domovine. Drugi in glavni namen naše Mladeniške zveze pa nam predočuje znamenje svetega križa, ki je vrisano na stedi mladeniškega znaka. Ona želi, da bi bil vsak mladenič, kateri k nji pristopi, vnet in vzgleden kristjan, kateri se ne boji pred vsem svetom pokazati svojega katoliškega prepričanja. Znano je, da ravno oni mladeniči, ki so v Mladeniških zvezah, so najboljši zagovorniki svete katoliške vere. To je torej glavni namen naših zvez, in dolžnost vsakega posameznega člana je, da se kolikor mogoče v kratkem času izpolni. Povsod se dandanes ustanovljajo društva, kajti ljudje so se prepričali, da je resnica, kar pravi naš narodni pregovor: v slogi je moč. Obrtniki, rokodelci, trgovci in vsi stanovi

se združujejo v razna društva, da bi tako lažje dosegli svoj namen. Tudi mi, predragi mi tovariši združimo se v naši zvezi in bomo zvesti sinovi matere Slovenije, vzgledni kristjani, ter iz celega srca vdani naši materi sv. katoliški cerkvi. Naše geslo pa naj bodo besede, katere so nam zapisali rajni nepozabni knezoškof lavatinski Anton Martin Slomšek: Vrli Slovenci! Sveta vera bodi vam luč, beseda materina bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.

Mladenke, učite se govoriti in pisati pravilno slovensčino!

Spis. A. K. . . . č. članica gornje-radgonske dekliske zveze.

Drage tovarišice! Dovolite mi, da vam, predrage, omenim danes nekaj, kar se opazuje lahko tolikokrat med nami, in kar je najbolj žalostno, celo-med mladino, katera hoče veljati za izobraženo, to je, da toliko naše mladine govori in piše le slabo slovensčino, piše dostikrat s tolikimi pogrškami, da je joj. Zatorej, ljuba dekleta, ne zamerite mi, če vas opominjam; potrudite se, da boste pisale in naj si potem pišete že kako pismo ali dopisnico, pa tudi svoje najnavadnejše zaznamke, ali naj bo kar že bodi, v lepi, pravilni slovensčini.

Ne da se tajiti, da se že naše mladenke vse premalo trudijo za izobrazbo. Res je, da se mora na deželi, na kmetih trdo delati in marsikatera mi bo ugovarjala, češ, saj še drugih, potrebnejših reči ne utegnem, ali se tedaj še naj učim pisati? — Vendar vam na to odgovarjam, da, če res ljubite svoj materni jezik, če imate le malo volje in odločnosti v sebi, vam bode to sčasom le igrača. Saj je vendar precej deklet med vami, katere se niso nič dalje šolale, kot večina izmed nas, ki se tudi morajo v potu svojega obraza truditi od zore do mraka, vendar pa pišejo svoj materni jezik tako pravilno, da je veselje.

Nasprotno pa človeka boli srce, ko vidi, kako malo se pri nas zlasti ženska mladina briga zato, da bi vsaj najpotrebneje še reči zapisala pravilno. Koliko pogrškov se najde včasih samo na navadni dopisnici, pa kaj rečem, saj se še zgodi, da najdeš celo na naslovu katerega pisma ali lista dovolj pogrškov. Kako težko mora to deti izobraženemu človeku, če kaj takega vidi, in mnogokrat je temu kriva le lahkomišelnost in zanikernost naše mladine, ki ji ni mar ne lastna izobrazba, ne čast naroda.

Zatorej predrage, če hočemo, da se dvigne naš narod, če hočemo, da dosežemo cilje, mora se dvigniti zlasti naše kmetsko ženstvo, dvigniti, pravim, do splošne izobrazbe. Da pa si prisvojimo izobrazbo, katera je potrebna v našo lastno korist in srečo in v korist mile domovine, naj se nam v bodoče ne zdi nič premalenkostno, tudi ne pretežavno. Trudimo se zagadelj, kakor sem že omenila, da bodemo zmogne lepe, pravilne slovenske pisave, katera ima v izobrazbi odlično mesto. Ni nam dovolj, ljube Slovenke, da le čitamo dobre knjige in časnike, temveč paziti moramo tudi, kako se

katera beseda piše, da, kadar kaj pišemo, ne osramotimo same sebe in ne delamo sramote svojemu narodu, torej, da pišemo prav, pišemo dobro

Glejte, drage mi, če tudi nismo rojene hčerke bogatinov, katere imajo toliko priložnosti, se vsestransko izobraziti, vendar je resnica, da si lahko tudi priproste kmetske hčerke, hčerke delavskih stanov prisojimo obširne izobrazbe. Treba nam je le trdne volje in poguma. Drage mi, slovenske mladenke! Ne mislite si, kaj za to, saj mi tega pač ni potreba. S tem slepите same sebe, kajti pisanje rabi dandanes vsaka, tudi najpriprostejša deklica. Če tudi ni pisano vselej z bog ve kako umetno pisavo, kajti take nima pri najboljši volji vsakdo, a pravilna pa mora biti, saj s tem pokažemo, kolika je naša izobrazba. Da pa se moremo naučiti, kar še nam manjka, berimo, kar beremo, počasi in s premislekom, tako, da bomo imele veliko koristi od tega, kar beremo, če tudi nimamo ravno časa prečitati veliko knjig. In lahko smo ponosne, če bomo po lastnem trudu, s samoučeno izobrazbo dosegle to, kar si pridobi marsikatera bogata deklica še le po dolgoletnem šolanju.

Drage Slovenke! Berimo torej in mislimo, vadimo se lepe slovenščine!

Dar Mariji.

(Govor na shodu mariborske Marijine družbe v Kamnici, dne 28. maja 1911.)¹

Predrage moje tovarišice! Posebno veselje in čast mi je, da smem danes spregovoriti nekaj besed. Le kratko bo. Hočem staviti vprašanje, kaj naj damo Mariji Materi kot spomin za današnji lepi dan? Česa bi se ona najbolj veselila? Skusila sem uganiti, in vem, da mi boste pritrdile vse.

Spletimo Mariji venec! Pa venec iz takih cvetic, ki bodo sveže in lepe ostale leto dni, da deset let in še več. Taki venec ki bo donesel Mariji slavo in čast pri vseh ljudeh, celó pri njenih sovražnikih.

Pokazala vam bom sedaj cvetlice za venec. Prva je dišeči rožmarin: krotkost. Nikdar hude besede! Glejte kako hitro se naš jeziček obrača. Naglo besedo rečemo; žalostimo svoje tovarišice. Ali še huje: razjezimo svoje predstojnike. Kolikokrat se pregovarjamo, jim nazaj govorimo, namesto da bi molčale. In če nas po krivem pokarajo, prenašajmo vse Mariji na ljubo. To je dišeči vrh rožmarina. — Vsaki dan utrgajmo nega!

Druga cvetlica je rdeča roža ljubezni. Boga ljubimo v dejanju. Glejte, drage moje, lahko je, ljubiti Boga z besedami — in

moliti, a težko včasih v dejanju. Kolikokrat nismo na besedo pokorne. Predstojniki nam ukažejo »tako naredi« — ti pa po svoji glavi drugače opraviš. Oni ti ukažejo: bodi ob 5. uri doma, ti pa prideš ob šestih! Natančna pokorščina iz ljubezni do Boga, to je žlahtna roža za Marijin venec. Ako je več vredno, če vzdigneš slamo iz pokorščine, kakor če se postiš ves teden pri kruhu in vodi, glej koliko zlatih rož lahko spleteš vsaki dan v Marijin venec, ako ubogaš natanko iz ljubezni do Boga.

Tretja cvetlica naj bo dišeča šmarnica. V beli obleki stoji, skrita v gozdu. Kako priprosta je, kako neočitna, da jo komaj najdemo. Bodimo tudi me priproste v svoji obleki. Držimo se domače, slovenske šege in nikar si ne kupujmo gizdavega oblačila. To se bo gotovo dopadlo Mariji, in s tem kažemo najlepše ponižno, skromno srce. Le ne dajmo se zapeljati od nečimernih tovarišic, ki trosijo težko zasluženi denar na gosposko obleko, ter mislijo da so bogvekej, če si prazno glavo našemijo kakor pavi! Posnemajmo priprosto šmarnico in naša ponižnost bo žlahtna cvetka v Marijinem vencu!

Oj mnogo cvetic bi še lahko naštel. A predolgo bi bilo. Marija vam bo sama razodela, katere hoče imeti. Glejte, kako lepa je molčečnost, pobožnost, odkritosrčnost. Kako hvale vredno, ako nismo sladkosnedne in nevoščljive.

Vse te cvetke utrgajmo za Marijo, ter ji položimo pred Materine noge rekoč: Tukaj sem tvoja hčerka. Zlata in srebra nimam, a venec čednosti, tega ti dam. Vsaki dan bo večji.

In milo nas bo pogledala Marija. Rada nas bo imela. Radi nas bodo imeli tudi drugi ljudje in rekli: To so vrla dekleta. Pravi biseri so med drugimi, te družbenice Marijine. Glejte, s tem prinesemo Mariji čast in slavo, ki bo nevenljiva. Naj veljajo za nas prelepe besede:

Venček na glavi
se bliska ti skitinec
z rožic Marijinih,
Marijino dekle.

Lilija vrtnica,
bela ti šmarnica
srčece krasi
Marijino dekle.

Zeleni tud rožmarin,
krotkosti opomin
naj ti velja
oj Marijino dekle.

Dokler človeški rod,
bo imel po zemlji hod
bode slovelo:
Marijino dekle!

Drobtinice.

Slovarček najnavadnejših tujk.

Priredil Boljski. — Spopolnilno uredništvo.

Čestokrat se prigodi, da čitaš kako knjigo ali časopis pa tu in tam ne razumeš popolnoma

tega ali onega stavka, in sicer vsled mnogih neznanih besed, ki so vzete iz tujih jezikov. Tako navedemo tukaj razlago najnavadnejših tujk. Sicer je slovenski jezik zelo gibčen in

¹ O tem zanimivem shodu žalibog nismo dobili nikakšnega poročila. Ured.

bogat na izrazih in ni treba posegati po tujkah, kjer je na razpolago domač izraz, vendar popolnoma se ne moremo zapreti tujkam, zlasti grški in latinski jezik sta modernim jezikom posodila mnogo izrazov.

Abiturijent od lat. abiturus je dijak, ki je dovršil gimnazijo, realko ali učiteljšče ter napravil maturo t. j. zrelostno izkušnjo ter sedaj hoče oditi iz zavoda.

Absoluten brez ovir in mej, od lat. absolutus = popoln. Absoluten se imenuje n. pr. vladar, ki neomejeno vlada, brez zastopnikov ljudstva.

Abstinenca se pravi po naše popolna zdržnost, prihaja od latinske besede abstinere = zdržati se. Abstinent se imenuje vsak, ki se zdrži kake stvari, ki je sama po sebi dovoljena. Danes imenujemo abstinentne one, ki ne marajo uživati nikake opojne pijače.

Adjunkt od latinskega adjunktus = pristav, uradniški pomočnik.

Adjutor latinsko = pomočnik, pomagač.

Akcije od francoske besede actions (izgov. aksiô) = deleži. Več podjetnikov se združi, da napravijo n. pr. kako tovarno. Vsak podpiše in vplača gotovo svoto, to je delež, in po teh deležih se potem razmerno deli čisti dobiček. To se imenuje podjetje na akcije.

Akordi, od francoskega akkord = soglasje zlasti v glasbi več po višini različnih glasov.

Aktiva, latinsko = dejaven, med aktiva spada vse, kar res imamo: nepremičnine, premičnine, gotov denar, terjatve, vrednostni papirji itd. Nasprotno so passiva dolgovi in izgube.

Alkohol — od arabske besede al-kochl in pomeni prvotno fini prah, sedaj pa fino tekočino, ki ima prijeten duh in žgeč okus, se lahko vname, gori z medlo modrim plamenom, je hud strup, ki razjeda vse snovi. Alkohol je bistveni del vseh opojnih pijač, vina, žganja, piva, hrškoveca itd. Spirit ni drugo kakor mešanica vode in alkohola. katerima pa primešajo še razne druge snovi. Pri moštu se alkohol razvije vsled vrenja. Sladkor, ki ga ima grozdje, se pri srednji toplini, z vodo pomešan in pod vplivom drož razloči v alkohol in ogljično kislino. Zato je v kleti tako zaduhlo, kadar mošt vre, ker izhaja zadušljiva ogljična kislina. Čim več je mošt imel sladkorja, tem več ima alkohola

in tem močnejše je vino. Če je v grozdju malo sladkorja, je pozneje tudi malo alkohola, mala množina alkohola pri veliki množini vode pa prehaja v octovo kislino, zato je tako vino kislo. Ker je alkohol strup, so strupene tudi vse opojne pijače, ki v veliki meri zavžite, vničujejo človeško telo.

Almanah složenka od arabske besede al in latinske manakus ter pomeni koledar ali letopis, namenjen kaki gotovi stroki.

Alfabet — od grškega, je človek, ki ne zna brati, ne pozna alfabeta.

Analiza od grškega analysis, je razkroj, delitev; analitičen, razstaven, razdeljen, analizirati: razkrojiti, razstaviti, razčleniti.

Anarhija — grška beseda an-archia, brezpravno stanje, brezvladje, anarhist, nasprotnik postavnemu redu in oblasti.

Aneksija od latinskega annexare, priklopljenje; anektirati = priklopiti, združiti n. pr. Avstrija si je anektirala Bosno in Hercegovino.

Anemograf, anemometer, anemoskop, priprave s katerimi se zaznamuje vetrova smer in moč. Od grškega anemos = veter, graphein = pisati, metron = merilo, skopein = opazati.

Anomalija od grškega: nepravilnost, izjemnost.

Anomija od grškega a-nomos = postava, brezpostavnost.

Anotacija od latinske adnotacio, opazka, pripomba, anotirati: zabeležiti, pripomniti.

Aplavz od latinske besede applaudere = ploskati. Če govori kak govornik imenitno, mu ploskajo, burno potrjujejo ali mu aplavdirajo.

Aristokrat je grška beseda (aristos = kratein) in pomeni sedaj plemenitaše.

Aspirant = prosilec, od latinskega aspirare = težiti po čem.

Ateist od grškega atheios, bogotajec, človek ki ne veruje, da je Bog.

Avdijenca je latinska beseda in pomeni zaslišanje ali sprejem pri visokih osebah, n. pr. cesar sprejme poslance v avdijenco. (Dalje.)

Iz balona je padel. Gospodar zasači potepuha na svoji črešnjaji, ki je ravno ponujila zrel sad. Kaj pa delaš tu gori? se zadere gospodar. Iz balona sem padel in priletel ravno na vašo črešnjo, se odreže potepuh.

Poštni predalček.

St. 5. Vi želite zvedeti za primerno službo ali strokovni pouk v Mariboru in na koga bi se naj obrnili. — Niso nam znane Vaše razmere, a mi odločno svetujemo: ne iz dežele v mesto! Toda v posameznih slučajih si mora ta in oni iskati vendar kruha in službe v mestu. Torej, če Vas razmere silijo v mesto, nam natanite, kakšno službo si želite ali kakšen strokovni pouk. V rokodelstvu ali trgovini ali

kaj drugo? Šele potem Vam moremo svetovati, na koga se naj obrnete.

Kmetijska šola v Grmuna Kranjskem. Za to šolo daje štajerskim fantom tudi štajerski deželni odbor podporo, nanj se morate obrniti s prošnjo. Natančnejih pojasnil nismo pravočasno dobili zato še o tem prihodnjič.